

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121203706
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5121203706.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: X. A., nar. XX.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Žilina, dieťa rodičov - matky: F. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F. E. XX/XX, O., zastúpenej Mgr. Rastislavom Otrubom, advokátom so sídlom A. XXXX/XX, I., a otca: Ing. B. A., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXX/XX, I., zastúpeného JUDr. Zdenkou Hulmanovou, advokátkou so sídlom A. C. X., I., o návrhu otca na zníženie výživného a návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/79/2021-1074 zo dňa 30.11.2022, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd uložil otcovi prispievať na výživu mal. X., nar. XX.X.XXXX, zníženým výživným vo výške 140,- eur od 1.5.2021 do 30.8.2021, čím zmenil rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 11CoP/34/2020-623 zo dňa 29.9.2020 o výške vyživovacej povinnosti otca v období od 1.5.2021 do 30.8.2021, vo zvyšku návrh otca na zníženie výživného zamietol, návrh matky na zvýšenie výživného zamietol, žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. Na podklade výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že došlo k zmene pomerov, odôvodňujúcej zníženie výživného otca v období od 1.5.2021 do 30.8.2021, v ktorom boli znížené odôvodnené potreby maloletého o výdavky na športovú činnosť, ktoré boli v poslednom rozsudku ustálené na sumu 150,- eur. Z uvedenej sumy zostali len výdavky na výživové doplnky (vtedy vo výške 15,- eur). Odôvodnené výdavky v tomto období boli vyššie o 135,- eur. Od 1.9.2021 pribudli výdavky na maloletého v súvislosti s nástupom na strednú školu. V tomto smere súd zhodnotil jeho výdavky v prvom ročníku, keď študoval na súkromnej škole v Poľsku, v rovnakej výške, ako ich mal v druhom ročníku na Slovensku. Zvýšené výdavky z dôvodu presťahovania sa matky a jej manžela z jeho pracovných dôvodov na Slovensko nie je možné klásť na vrub otcovi maloletého. Zvýšené výdavky na školu vyplývajú z potvrdenia školy z 23.9.2022 a sú tvorené učebnicami, pracovnými zošitmi vo výške 48,- eur, poplatkom za exkurziu a kino 24,50 eur, platbou na ISIC kartu 20,- eur, t. j. spolu 92,50 eur, čo je v priemere za mesiac približne 8,- eur. Poplatky na ZRPŠ sa platili i na základnej škole. Pokiaľ sa týka obedov, tieto podľa potvrdenia školy v školskom roku 2022/2023 budú vo výške 314,34 eur, čo je v priemere na mesiac 26,- eur, v ktorej výške boli výdavky na školskú stravu aj na základnej škole. Výdavky na stravu a ZRPŠ teda nepribudli. Poplatok 100,- eur na začiatku školského roka matka nepreukázala. Za učebnice a zošity preukázala náklad vo výške približne 48,- eur. Výdavky na ďalšie bežné školské pomôcky mal maloletý aj na základnej škole. Ďalším výdavkom, ktorý pribudol, je výdavok na cestovné do školy, ktorý matka preukázala vo výške 25,- eur mesačne. Taktiež maloletému pribudli výdavky v súvislosti

so zdravotnými komplikáciami, ktoré boli preukázané vo výške približne 700,- eur a sú prevažne v období, kedy maloletý bol na strednej škole. V priemere mesačne september 2021 - november 2022 tieto predstavujú sumu 50,- eur. Čo sa týka výdavkov na výživové doplnky, tieto sú v súčasnosti 40,- eur, t. j. navýšenie o 25,- eur. Ako odôvodnený výdavok súd považoval aj poplatok za fitness 30,- eur mesačne. Tvrdenia otca, že táto činnosť môže mať na zdravotný stav maloletého nepriaznivý vplyv, preukázané neboli. Spolu odôvodnené výdavky maloletého v súvislosti so strednou školou, zdravotným stavom, sa navýšili o sumu 138,- eur a celkovo výdavky sú približne v pôvodnej výške, aká bola v čase posledného rozhodovania o výške výživného. Pokiaľ matka zvýšenie výživného odôvodňovala, preukazovala aj potvrdeniami o doučovaní maloletého v nemeckom jazyku alebo v matematike, predmetné doklady o nákladoch nepreukázala. Potrebu výdavkov na doučovanie anglického jazyka súd považoval za rozpornú s vyjadreniami matky, ktorá sama vyzdvihla nadpriemerný potenciál maloletého, ktorý vyniká v štúdiu anglického jazyka. Takýto výdavok preto súd nepovažoval za nevyhnutný. Navyiac odporučil, aby matka požiadala o použitie peňažných prostriedkov z tvorby úspor. Zabezpečovanie potrieb maloletého bežným výživným na doučovanie by súd považoval za nerovnovážne vo vzťahu k dcéram otca, ku ktorým má taktiež vyživovaciu povinnosť. Výdavok na sporenie 24,- eur, resp. 25,- eur matkou bol síce preukázaný, avšak nie je možné v rámci bežného výživného i na tento výdavok pri súčasnej tvorbe úspor na základe rozhodnutia súdom otca zaviazat'. V súvislosti s návrhom otca na zníženie výživného na tvorbu úspor, resp. na zrušenie tejto časti výživného, súd poukázal na rozsudok, ktorým bolo o tejto povinnosti otca rozhodnuté. Sporiaca zložka výživného bola určená na základe skutočnosti, že otec po úmrtí svojho otca mal ako dedič možnosť nadobudnúť majetok, avšak uznal závet, ktorým poručiteľ poručil tento majetok svojej manželke. Otec nenapadol jeho platnosť, ktorá skutočnosť bola vyhodnotená ako vzdanie sa bez dôležitého dôvodu majetkového prospechu v súlade s ust. § 75 ods. 1 zákona o rodine. Výška sporiacej zložky výživného bola stanovená z hodnoty určeného potenciálneho majetku otca. V predmetnom konaní však otcom neboli tvrdené, zistené, žiadne podstatné zmeny, ktoré by odôvodnili zrušenie povinnosti otca prispievať na tvorbu úspor dieťaťa. Z uvedených dôvodov súd návrhu otca na zníženie výživného čiastočne vyhovel a toto znížil prechodne v období od 01.05.2021 do 30.08.2021 na sumu 140,- eur, vo zvyšku návrh otca a návrh matky v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ust. § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu doručila v zákonnej lehote odvolanie matka, a to v rozsahu výrokov I., II. a IV. Vytkla, že i napriek vykonaniu rozsiahleho dokazovania skutkový stav nebol náležite zistený. Otec počas celého konania vo svojich vyjadreniach nešpecifikoval, nekonkretizoval iné výdavky na chod svojej domácnosti, výdavky spojené so starostlivosťou o dve maloleté dcéry a neposlednom rade výdavky svojej manželky. Právny zástupca matky žiadal, aby súd uložil otcovi povinnosť špecifikovať tieto náklady podaním zo dňa 26.07.2022, avšak uvedený návrh ostal zo strany súdu nepovšimnutý. Neúplným zistením skutkového stavu veci súd dospel k neobjektívnym záverom. Skutočnosť, že zo strany súdu došlo k neúplnému zisteniu skutkového stavu vecí, potvrdzuje i to, že otcom tvrdené výdavky na chod domácnosti neboli náležite preukázané. Z predloženého výpisu z účtu otca je zrejmé, že náklady spojené s dodávkou vody, tepla, plynu, elektriny, resp. iných služieb, ako napr. TV a internet sú uhrádzané z iného ako z otcovho účtu. Jedinou platbou, ktorá je vykonávaná z predloženého účtu je platba za služby internetu, a to až od 02/2022, to, z akého účtu a v akej výške vykonával ostatné platby, nie je zrejmé. Vzhľadom na uvedené neboli deklarované výdavky otca i náležite preukázané, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť vyhláseného rozsudku. Súd ďalej konštatoval, že na strane otca došlo od posledného rozhodnutia k zmene pomerov. V tejto súvislosti poukazoval na otcom deklarované zhoršenie zdravotného stavu, čo bolo zohľadňované i v predchádzajúcom rozsudku, ktorý bol vyhlásený v konaní vedenom pod sp. zn. 37P/273/2018. Súd na jednej strane vychádzal z princípu potenciality príjmov, avšak v odôvodnení absentuje výška potenciálneho príjmu otca v rozhodnom období, a teda pokiaľ súd v odôvodnení neuviedol výšku príjmu, ku ktorej v rámci dokazovania dospel, nie je možné rozsudok náležite preskúmať. Súd v súvislosti s príjmovou stránkou otca nezahrnul potenciálne príjmy z prenájmu rodinného domu v B., ktorého je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1-ica, ktorý v súčasnej dobe užíva matka otca spolu s jeho sestrou a nezohľadnil ani majetkové pomery otca, ktorý tak, ako to vyplýva z predložených listov vlastníctva, je vlastníkom lukratívnych nehnuteľností, či už v centre mesta I., resp. mestskej časti B.. Otec sa predložením potvrdenia o dočasnej PN, ako i potvrdenia o absolvovaní rodičovskej dovolenky, snaží navodiť dojem, že počas tohto obdobia došlo k výraznému zníženiu jeho príjmu. V súvislosti s uvedeným poukázala, že počas tohto obdobia nedošlo k zmene konateľa spoločnosti MK Development s.r.o. ani spoločnosti K.R.B., s.r.o. Uvedená skutočnosť má za následok, že otec vykonával počas obdobia práceneschopnosti, resp. počas trvania

rodičovskej dovolenky, funkciu konateľa spoločnosti, z ktorej mal následne i príjem. Uvedeným sa súd opätovne pri hodnotení majetkových pomerov nezaoberal. Pokiaľ súd uvádza v časti 50 odôvodnenia, že matka už v súčasnosti nezabezpečuje mal. X. osobnú starostlivosť v takom rozsahu, ako bolo v čase predchádzajúceho rozhodovania, uviedla, že v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku bol maloletý X. žiakom ôsmeho ročníka ZŠ, v súčasnej dobe je študentom druhého ročníka bilingválneho gymnázia. Počas tohto obdobia nedošlo k tak razantnej zmene rozsahu osobnej starostlivosti matky o syna, aby to odôvodňovalo zmenu pomerov. Navyiac, súd nezohľadnil, že otec nejaví o maloletého absolútne žiadny záujem, či už vo forme osobných návštev, resp. zakupovaním predmetov osobnej potreby na narodeniny, resp. iné sviatky. Odhliadnuc od uvedeného, je potrebné poukázať i na zrejmú nesprávnosť súdu pri vyhodnocovaní potenciálneho príjmu matky, ktorý bol súdom stanovený na úrovni 1 211 eur brutto, resp. na úrovni 1 212 eur brutto. Zo strany súdu nedošlo k zohľadneniu, že matka bývala v rozhodnom období v Českej republike, následne v Poľskej republike, kde ako cudzinec mala obmedzené možnosti na trhu práce a ani zďaleka nemohla dosahovať potenciálne príjmy tvrdené súdom. Počas tohto prechodného obdobia sa nemohla uchádzať o zamestnanie, keďže nedisponovala potrebnými povoleniami na zaradenie sa na trh práce. Matka má stredoškolské vzdelanie s maturitou. Počas svojho života pracovala na pozícii čašníka, príjem z tejto pozície ani zďaleka nedosahuje priemernú mzdu v hospodárstve SR. Zároveň poukázala, že ponuka práce v oblasti gastro priemyslu bola značne obmedzená v období roku 2021 pre pretrvávajúce obmedzenia z dôvodu korona krízy. Vytkla, že i keď bol od 12.08.2022 preukázaný jej príjem v podnikaní približne 500 eur/mesačne, súd pristúpil bez bližšieho zdôvodnenia k potencialite jej príjmu. Ďalej súd neprihliadal na vývoj maloletého, ktorý v súčasnej dobe nosí oblečenie veľkosti L/XL, topánky vo veľkosti 46-47. Striktne sa zamerlal len na to, ktoré výdavky boli matkou preukázané formou pokladničných dokladov. Na druhej strane otec nemusel preukazovať svoje výdavky výpisom z účtu, čo viedlo k zjavne nerovnému vedeniu sporu. Za nelogické považovala aj nezohľadnenie výdavkov na doučovanie z angličtiny, nemčiny. Názor súdu o tom, že otec nie je povinný sa akokoľvek podieľať na úhrade nákladov spojených so štúdiom na strednej škole v Poľsku, považovala za nelogický. Pokiaľ zároveň tento náklad pomerovoval s výdavkami na výživu mal. dcér otca, nie je zrejmé, z akého podkladu vychádzal, nakoľko nezisťoval odôvodnené potreby maloletých dcér. Bez zistenia odôvodnených potrieb dcér otca nemôže súd objektívne vyhodnotiť nevyhnutnosť nákladov spojených s doučovaním. V odvolacom návrhu žiadala, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil, uložil otcovi prispievať na výživu mal. X. bežným výživným v sume 300 eur mesačne od 01.09.2021.

3. Otec v odvolaní podanom proti rozsudku prvoinštančného súdu vytýkal, že prvoinštančný súd nedospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Posudzoval pri ustálení pomerov na strane otca hospodársku činnosť spoločnosti MK Development s.r.o., v ktorej je otec zamestnaný, vykonáva funkciu konateľa, pričom dospel k záveru, že predmetná spoločnosť je schopná vyplácať otcovi hrubý príjem o 800 eur vyšší, ako mu je v súčasnosti vyplácaný. Podkladom pre tento nesprávny záver súdu je zhodnotenie nákladov spoločnosti, ktoré podľa súdu prvej inštancie nemuseli byť spoločnosťou vynakladané na rekonštrukciu nebytových priestorov, ale mohli byť vynaložené na vyšší príjem otca. Súd v konaní uvádzal, že v nebytových priestoroch, ktorých prenájom je jediným zdrojom príjmu spoločnosti, prebehla v posudzovanom období rekonštrukcia. Nebytové priestory, najmä stavba, vyžadovali nevyhnutnú údržbu a opravy. Bolo potrebné upraviť priestory pre spoločnosť PPG Deco Slovakia, ktorá mala záujem zotrvať u prenajímateľa, čo vyžadovalo opravu podláh, stien, údržbu sanity, čo v žiadnom prípade nie je možné považovať za rekonštrukciu budovy. Ďalej je potrebné pristúpiť k sanácii zatekajúcej strechy. Tieto práce sa plánujú vykonať až v budúcom účtovnom období, čo sa odrazí aj na ziskoch spoločnosti v roku 2023. Ďalej dal do pozornosti, že v spoločnosti MK Development s.r.o. je otec ustanovený do funkcie konateľa, avšak obchodná spoločnosť má jediného spoločníka, ktorým je iná osoba, ako otec a v možnostiach otca nie je ovplyvniť rozhodovanie spoločníka, ktorého záujmom je spoločnosť, vykazujúca zisky a nie spoločnosť v strate. Ďalej súd prehliadol, že otec je v spoločnosti MK Development s.r.o. zamestnaný na polovičný pracovný úväzok, pričom jeho súčasný príjem za výkon polovice pracovného času je vyšší ako priemerný mesačný plat zamestnanca na rovnakej pracovnej pozícii u iných zamestnávateľov. Konaním nebolo preukázané, že by mal otec mimo mzdy iný príjem. Do dnešného dňa otec nie je schopný splatiť ani pôžičky, ktoré preukázal v konaní, a ktoré mu pomohli preklenúť obdobia, kedy nedokázal z príjmu zabezpečiť potreby svojej rodiny. Súd tiež nezohľadnil zmenu pomerov na strane otca v súvislosti so zhoršením zdravotného stavu. Otec bol uznaný ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou invalidity 50 %, čo je zmena oproti zdravotnému stavu, ktorý mal otec v čase posledného rozhodovania o výške výživného. I táto skutočnosť podstatne sťažuje otcovi možnosť získať vyšší príjem zo zamestnania na

plný pracovný úväzok. Pri poslednom rozhodovaní súdu o určení výživného bol posudzovaný zdravotný stav otca s mierou zhoršenia spoločenského uplatnenia vo výške 30 %, na prelome rokov 2020/2021 došlo u otca k zhoršeniu jeho zdravotného stavu. Táto skutočnosť je v konaní nová, preukazuje zmenu pomerov na strane otca, odôvodňujúc zníženie výživného na mal. X.. Súd nezohľadnil, že otec v rámci výsluchu na pojednávaní uviedol, že mu bola ortopédom odporúčaná ústavná starostlivosť v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej, avšak vzhľadom na finančnú situáciu v rodine otca, ako aj na skutočnosť, že tento pobyt si vyžaduje pracovnú neschopnosť v trvaní min. jedného mesiaca, si otec v súčasnosti túto liečbu dovoliť nemôže. Súd správne vyhodnotil, že na strane maloletého X. oproti predchádzajúcemu posudzovaniu pomerov pri určení výživného sa výdavky matky nezvýšili, dokonca sa mali znížiť o výdavky spojené s futbalom, ktorý už maloletý nehráva. Na druhej strane pokiaľ za nové považoval výdavky na mal. X. spojené s liečbou bedrových kĺbov, či zarasteného nechta, uviedol, že nezohľadnil individuálne rozhodnutie matky o riešení zdravotných problémov X. v českom zdravotníctve, čo vyvoláva finančné náklady spojené s vyšetrením bez toho, aby túto voľbu konzultovala s otcom. Podľa otca v konaní bolo preukázané, že došlo u otca k zmene pomerov, ktorá odôvodňuje i zníženie výživného, a to nielen v časti bežného výživného, ale i výživného na tvorbu úspor. Žiadal preto, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu, uložil otcovi prispievať na výživu X. sumou 140 eur mesačne, zmenil rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 11CoP/34/2020-623 z 29.09.2020 tak v časti určenia bežného výživného, ako aj výživného určeného na tvorbu úspor.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že pokiaľ bola v spoločnosti MK Development s.r.o. vykonaná oprava priestorov pre nájomcu, ide o neštandardný postup, keďže v drvivej väčšine sa opravy priestorov vykonávajú na náklady nájomcu, nie na náklady prenajímateľa. Táto úprava by potom mala byť zohľadnená vo zvýšení nájomného. Otec ďalej poukazuje na zhoršenie zdravotného stavu. V tejto súvislosti poukázala na odôvodnenie časti 21 rozsudku Okresného súdu Žilina 37P/273/2018, kde už v tomto rozsudku súd zohľadnil zdravotný stav otca. Nejedná sa preto o zmenu pomerov, naviac posudkový lekár v časti „pracovná rekomendácia“ konštatoval, že otec môže zotrvať na pôvodnom pracovisku, obmedzenie spočívajúce v nadmernej fyzickej záťaži, dvíhaní ťažkých bremien nie je obmedzujúce pri manažérskej práci, ktorú otec vykonáva. V konaní nebolo preukázané, že by otec prijímal plnenia od tretích osôb. V súvislosti s uvedeným poukázala, že otcove výdavky na chod domácnosti predstavujú 695,60 eur, vrátane súdom stanoveného výživného na mal. X.. Z potvrdenia o príjme vyplýva mesačný príjem otca 452 eur, zároveň je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 277,10 eur, čo má za následok, že otcov príjem sa pohybuje okolo 730 eur. Takto deklarovaný príjem otca ledva pokryje výdavky na domácnosť a ostalo neobjasneným, z akých prostriedkov následne uhrádza výdavky na starostlivosť o dve maloleté deti a výdavky svojej manželky.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uvádza, že v konaní pred súdom prvej inštancie riadne predniesol dôvody, pre ktoré platby za energie odchádzajú z iného, ako jeho osobného účtu. Súd sa oboznámil so stavom spôsobeným konaním matky, ktorá bezdôvodne vyvolala exekučné konanie, neskôr právoplatne zastavené, v dôsledku ktorého došlo na niekoľko mesiacov k zablokovaniu prístupu otca k jeho osobnému účtu, a tým aj k nemožnosti uhrádzať poplatky spojené s chodom domácnosti práve z osobného účtu otca. Ďalej uviedol., že od posledného rozhodnutia došlo k zmene jeho zdravotného stavu, čo riadne preukázal a za nereálne a nelogické považoval tvrdenie matky o možnosti otca zabezpečiť si príjem z nájmu rodinného domu v B., v ktorom žije jeho matka a sestra. K námietke matky, že otec ako konateľ mal príjem z vykonávania tejto funkcie počas PN a OČR uviedol, že spoločnosť K.R.B., s.r.o. nevykonávala v rozhodujúcom období žiadnu podnikateľskú činnosť a v spoločnosti MK Development s.r.o. nie je ani jednému spoločníkovi vyplácaný podiel zo zisku z dôvodov kumulácie finančných prostriedkov v spoločnosti na údržbu a nevyhnutné opravy nehnuteľností. Ocenil, že súd prvej inštancie ako prvý v priebehu niekoľkoročného riešenia veci vyhodnotil aj možnosti matky zabezpečiť si vyšší ako ňou tvrdý príjem. Samotná matka v konaní pred súdom prvej inštancie uviedla, že jej náplňou je zabezpečovať servis pre svojho manžela, aby sa mohol venovať práci a z tohto dôvodu sú tvrdenia matky, o nemožnosti matky hľadať si zamestnanie pre zdĺhavú byrokráciu v zahraničí, či pandemické obmedzenia v gastro sektore, účelovými tvrdeniami, nemajúcimi oporu v reálne zistenom skutkovom stave. Otec, ako konateľ spoločnosti, nepoberá za výkon funkcie žiadnu odmenu, poberá len mzdu za prácu na polovičný pracovný úväzok, ktorá je v porovnaní so mzdou na tento druh práce v tomto regióne dokonca vyššia.

6. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca žiadala upriamiť pozornosť na obsah spisu, v ktorom ani v jednom podaní sa nenachádza otcom tvrdená špecifikácia nákladov, ktoré vynakladá v súvislosti s

výživou manželky, ako i svojich dcér. Otec v návrhu na zníženie výživného konštatoval, že súdom stanovené výživné neprimerane zaťažuje jeho rodinu, avšak ani napriek tomu nepreukázal výdavky na zabezpečenie starostlivosti o ňu. V ďalšom zotrvala na predchádzajúcom vyjadrení.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v intenciách ustanovenia § 65 až § 67 CMP a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu ako správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

8. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, svoje rozhodnutie dostatočne podrobným spôsobom tak po skutkovej, ako i právnej stránke, odôvodnil.

9. Ako prvoinštančný súd i odvolací súd návrh otca na zníženie výživného tak, ako bolo ustálené rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11CoP/34/2020-623 zo dňa 29.09.2020 o výške vyživovacej povinnosti, posudzoval v zmysle právnej úpravy obsiahnutej v odôvodnení prvoinštančného súdu v bodoch 37. - 47. odôvodnenia. Za podstatné pre rozhodnutie považoval, že právna úprava o vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je založená na rovnakom postavení rodičov dieťaťa. Obaja majú povinnosť prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností, majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine), pričom rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine).

10. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, výživné možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania, pre maloleté dieťa najdlhšie na dobu 3 rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Matka návrh na zvýšenie výživného doručila súdu 22.09.2022. Podaným návrhom žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca na mal. X. na sumu 300,- eur od 01.09.2021. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pokiaľ matka nepreukázala, že by návrh aktuálne k 01.09.2021 nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, tak ako prvoinštančný i odvolací súd zameral pozornosť na to, či k septembru 2022 nastala na strane mal. X. taká výrazná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala i zmenu skôr určenej vyživovacej povinnosti otca. V nadväznosti na uvedené prvoinštančný súd správne dokazovanie na zistenie tejto skutočnosti zameral aktuálne k 9/2022 a zároveň v zmysle návrhu otca na zníženie výživného porovnal pomery na strane účastníkov, aktuálne i k stavu podľa času podania návrhu otca na zníženie výživného 4/2021.

12. Odvolací súd tiež zohľadňoval, že v súčasnosti platná právna úprava Zákona o rodine uprednostňuje princíp potenciality príjmu rodiča pred príjmom, ktorý je reálne dosahovaný, čo znamená, že sa zohľadňuje predovšetkým kvalifikácia, vek, zdravotný stav rodiča, ako aj aktuálna situácia na trhu práce v tom-ktorom odbore, dosiahnutá prax a podobne. Napokon, z predmetného princípu vychádzal pri svojom rozhodnutí i Krajský súd v Žiline vo veci 11CoP/34/2020-623 zo dňa 29.09.2020, ktorým ustálil vyživovaciu povinnosť otca vo vzťahu k maloletému X., pričom výšku bežného výživného a výživného na tvorbu úspor vyvodil z potencionalného príjmu, ktorý by otec mohol dosiahnuť vzhľadom na dosiahnuté vzdelanie, prax, zdravotný stav a nie z reálneho príjmu, ktorý v tom čase v skutočnosti dosahoval. Odvolací súd v poukazovanom rozhodnutí i v priebehu odvolacieho konania podrobne zdokumentoval výdavky matky na úhradu odôvodnených potrieb mal. X., ktorý v tom čase sa venoval športovej činnosti a podstatnú časť výdavkov tvorili práve náklady spojené s touto záujmovou aktivitou maloletého.

13. V konaní o návrhu otca na zníženie výživného bolo preukázané, že výdavky vynakladané na športovú činnosť maloletého od 01.05.2021 z dôvodu ukončenia aktívnej športovej činnosti mal. X. vynakladané neboli a túto skutočnosť prvoinštančný súd premietol do rozhodnutia o znížení výživného otca na mal. X.. V predchádzajúcom konaní odvolacím súdom stanovenú výšku výživného 200,- eur, na prechodné obdobie od 01.05.2021 do 30.08.2021 znížil z tohto dôvodu na sumu 140,- eur.

14. S prihliadnutím na spotrebný charakter výživného a skutočnosť, že výživným nemajú byť hradené prípadné potreby iných osôb, odvolací súd postup prvoinštančného súdu v tomto smere považoval za legitímny a správny, zodpovedajúci zistenému skutkovému stavu. V ďalšom vzhľadom na návrh

matky na zvýšenie výživného prvoinštančný súd skúmal, či a v akej miere došlo k zvýšeniu výdavkov na uspokojenie odôvodnených potrieb mal. X., ktorý sa spolu s matkou presťahoval na Slovensko a momentálne navštevuje Bilingválne gymnázium v Bratislave. Podrobným skúmaním pomerov mal. X. dospel k zisteniu, že odôvodnené výdavky maloletého v súvislosti so strednou školou a zdravotným stavom sú navýšené o sumu 138,- eur a sú približne v rovnakej výške, aká bola v čase posledného určovania výživného. Na podklade tohto zistenia prvoinštančný súd návrhu matky na zvýšenie výživného nevyhovel. V tejto súvislosti nepovažoval za dôvodný ani návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti na mal. X., a to hlavne od 01.09.2021, kedy mal. X. nastúpil na strednú školu, a teda prechodne znížené výdavky v súvislosti s ukončením športovej činnosti sa nástupom na strednú školu dorovnali.

15. Ako poukázal prvoinštančný súd, otec odôvodňoval zníženie výživného práceneschopnosťou a OČR, pričom išlo o skutočnosti, ktoré nastali pred podaním návrhu na zníženie výživného, išlo o prechodnú dobu, nie trvalý stav. Ďalej otec argumentoval zhoršeným zdravotným stavom, tým, že mu bol priznaný invalidný dôchodok a je zdravotne ťažko postihnutou osobou s mierou poklesu vykonávania zárobkovej činnosti na 50 %. Zároveň žiadal zohľadňovať, že má ďalšie vyživovacie povinnosti na dve maloleté dcéry, ktorú si je povinný tak, ako na maloletého X., i vo vzťahu k nim plniť.

16. Na podklade skutkových zistení, ako vyplynuli z vykonaného dokazovania, je nesporné, že k zmene pomerov na strane mal. X. došlo, ktorý oproti poslednému rozhodnutiu je podstatne starší, vyspelejší, nastúpil na strednú školu. Na druhej strane však odvolací súd zamerl pozornosť na porovnanie aktuálne matkou uvedených výdavkov na uspokojenie potrieb maloletého s výškou výživného, ktorú otec v prospech mal. X. platí, a to tak v podobe bežného výživného vo výške 200,- eur mesačne, ako i výživného na tvorbu úspor vo výške 150,- eur mesačne, teda celkovo 350,- eur mesačne. Takto ustálenú sumu výživného odvolací súd považoval za zodpovedajúcu i aktuálne vynakladaným nákladom na mal. X., či už v súvislosti s návštevou strednej školy, v súvislosti s jeho zdravotnými problémami, prípadne s nákladmi súvisiacimi s uspokojovaním výživného v pravom slova zmysle.

17. Za podstatné v tejto súvislosti považoval tak, ako naznačil i prvoinštančný súd, že vyživovaciu povinnosť sú si podľa zákona povinní plniť obaja rodičia. Matka v minulosti tvrdila, že nemohla dosahovať ani zodpovedajúci reálny príjem, tobôž nie príjem potencionálny, nakoľko mala problém s vybavovaním pracovného povolenia, a to či už v Poľsku alebo Českej republike. Momentálne sa matka i s terajším manželom a mal. X. nachádzajú na Slovensku, kde bývajú. X. je študentom strednej školy, a teda na strane matky nie sú žiadne objektívne prekážky, ktoré by jej bránili riadne sa zamestnať a dosahovať príjem zodpovedajúci jej kvalifikácii, dosiahnutému vzdelaniu a skúsenostiam. Na rozdiel od otca matka netrpí žiadnymi zdravotnými problémami, okrem mal. X. nemá ďalšie vyživovacie povinnosti, a teda je u nej predpoklad na dosiahnutie čistej mzdy tak, ako poukázal prvoinštančný súd v bode 50. odôvodnenia svojho rozhodnutia.

18. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že vyživovaciu povinnosť plnenú matkou v podobe vreckového vo výške 24,- až 25,- eur mesačne nemožno považovať za adekvátnu a už vôbec nie zodpovedajúcu potrebám maloletého X., na ktoré matka v podrobnostiach poukázala. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Zákon o rodine v žiadnom zo svojich ustanovení nezakotvil zásadu, podľa ktorej by rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, si nemal plniť vyživovaciu povinnosť i vo forme finančného, prípadne naturálneho plnenia. Inak povedané, rodiča, ktorý sa o dieťa osobne stará, nevyňal z plnenia si vyživovacej povinnosti vo vzťahu k dieťaťu a túto nepresunul jednoznačne iba na povinného rodiča, ktorý osobnú starostlivosť vykonáva obmedzene, prípadne vôbec. Taktiež je potrebné pripomenúť, že životná úroveň dieťaťa sa odvíja od životnej úrovne rodičov. Matka v konaní nepreukázala ani minimálnu snahu zamestnať sa a dosahovať príjem zodpovedajúci jej kvalifikácii. Pokiaľ i uvádzala, že pracovala ako čašníčka, sama podhodnocovala možnosť dosiahnutia adekvátneho príjmu, ktorým by sa taktiež mohla podieľať na zvýšení životnej úrovne svojho syna. Na jednej strane požaduje od otca hradenie nadštandardných výdavkov, na druhej strane bolo v konaní preukázané, že otec nie je schopný nadštandardné príjmy dosiahnuť, a to či už pre svoj zdravotný stav alebo obchodnú politiku firmy, v ktorej je zamestnaný. Súdu v predmetnom konaní neprináleží hodnotiť, či je účelnejšie otcovi zdvihnúť plat, alebo vykonať rekonštrukciu strechy, nakoľko ide o výdavky osoby odlišnej od účastníkov tohto konania a nech by sa matka dieťaťa zamestnala u akéhokoľvek zamestnávateľa, nie je možné predpokladať, že by bola schopná ovplyvniť jeho rozhodovania v oblasti prerozdeľovania investícií a nakladania s jeho majetkom.

19. Pokiaľ matka otcovi vyčíta, že sa vzdal príjmu tým, že od matky a sestry nepoberá nájom za to, že bývajú v nehnuteľnosti, ktorej je podielovým spoluvlastníkom, i matka sa vzdala príjmu a nevykonáva zamestnanie adekvátne jej vzdelaniu a zdravotnému stavu.

20. Matka napriek tomu, že v konaní nepreukázala žiaden osobný prínos, ktorým by sa podieľala na zvýšení životnej úrovne X., snaží sa ťarchu vyživovacej povinnosti preniesť na otca, a to bez ohľadu na ním preukázaný zdravotný stav a ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Odvolací súd preto dospel k záveru, že pokiaľ zvýšenie výživného na mal. X. odôvodňovala snahou zabezpečiť mu podmienky na zdokonaľovanie sa v jazykoch, prípadne v matematike, na jednej strane nepredložila doklady preukazujúce vynakladanie výdavkov na tento účel, na druhej strane, ako naznačil prvoinštančný súd, nič jej nebráni požiadať o použitie peňažných prostriedkov hradených na tvorbu úspor.

21. Pri posudzovaní odôvodnenosti návrhu matky na zvýšenie výživného odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné vychádzať z celkovej sumy výživného hradenej otcom 350,- eur, a to bez ohľadu na to, na aký účel tá-ktorá zložka výživného pripadá. Výživné plnené na tvorbu úspor nie je nedotknuteľné. Pokiaľ matka preukáže odôvodnenosť použitia finančných prostriedkov na úhradu nevyhnutných potrieb maloletého, ktoré nie je možné uspokojiť z bežného výživného, prípadne matkou ako druhým rodičom, je možné so súhlasom súdu siahnuť i na túto časť výživného hradeného povinným rodičom. Ako totiž naznačil prvoinštančný súd, bolo by značne nespravodlivé, aby otec pri plnení vyživovacej povinnosti uprednostňoval potreby mal. X. pred potrebami svojich dvoch maloletých dcér, ktoré sú taktiež na neho odkázané výživou a ktoré podobne ako mal. X. majú okrem výživného v pravom slova zmysle právo i na uspokojovanie voľnočasových aktivít a rozvoja prípadného talentu alebo rozvíjania zručností v cudzom jazyku. Odvolací súd nepovažoval za nevyhnutné podrobné zdokladovanie výdavkov na maloleté dcéry, nakoľko ich výška je limitovaná schopnosťami, možnosťami otca a jeho manželky a celkovými nákladmi súvisiacimi so zabezpečením bežných potrieb domácnosti a členov rodiny.

22. Zároveň odvolací súd pripomína, že pri skúmaní komplexných pomerov otca, a teda odhliadnuc od jeho potencionálneho príjmu, ktorý je schopný vzhľadom na kvalifikáciu dosiahnuť, stotožnil sa s postupom prvoinštančného súdu, pokiaľ návrhu otca na zníženie výživného nevyhovel. V tejto súvislosti správne prihliadol na to, že otec je spoluvlastníkom lukratívnych nehnuteľností v I. a v B., a teda pokiaľ kritériom pre stanovenie výšky výživného sú nielen schopnosti, možnosti povinného rodiča, ale i jeho majetkové pomery, práve s ohľadom na túto skutočnosť ani odvolací súd nepovažoval za primerané a vo vzťahu k maloletému X. za spravodlivé vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom odvolacieho súdu v konaní 11CoP/34/2020-623 zo dňa 29.09.2020 znížiť.

23. Vo väzbe na uvedené v ostatnom sa stotožniac s odôvodnením rozhodnutia zo strany prvoinštančného súdu odvolací súd jeho rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

24. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)